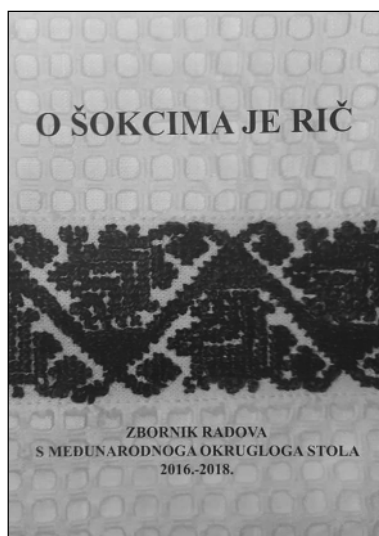

O Šokcima je rič : zbornik radova s Međunarodnoga okrugloga stola [„O šokcima je rič“, Sombor], 2016-2018., [urednici Vladana Čutura, Marija Šeremešić], Udruženje građana „Urbani Šokci“, Sombor, 2019., 392 str.

Zbornik radova s međunarodnog okrugloga stola 2016. – 2018. *O Šokcima je rič* objavilo je Udruženje građana „Urbani Šokci“ iz Sombora 2019. godine. Kako se navodi u uvodniku dr. sc. Vladana Čuture, riječ je o trogodišnjem međunarodnom projektu u organizaciji udruge „Urbani Šokci“. Zbornik sadrži ukupno 17 znanstvenih i stručnih priloga. Radovi u zborniku podijeljeni su u 5 cjelina. Oni spadaju u područja dijalektologije, etnologije, muzikologije, povijesti i povijesti književnosti – kako se navodi u uvodniku. Ono što na prvi pogled uočavamo u sadržaju zbornika jest sudjelovanje autora iz Srbije, Hrvatske i Mađarske. Ovaj zbornik doista svjedoči na prvome mjestu o potrebi multidisciplinarnoga pristupa identitetskim temama, a nadalje o dobrim ishodima ovakvoga načina obradbe teme. Zamjećuje se kako i one teme koje sežu u prošlost, i one su njihova primarna domena interesa, ipak pridonose rasvjetljavanju sadašnjega trenutka. Stječe se dojam da je namjera organiziranja ovoga okrugloga stola, i zbornika koji je nastao kao njegov rezultat, doista usmjerena na sadašnji trenutak i ono što se u njemu od prošlosti mora i treba zadržati kako bi ova skupina mogla sigurno graditi svoju budućnost.

Ovaj zbornik otvara mnoga pitanja, a daje i odgovore na mnoga od njih, kao što su: tko su Šokci, gdje žive i gdje su i kako živjeli u prošlosti, kako govore, kako su pisali i kako pišu, kakav im

je bio kulturni život u prošlosti a kakav je danas. Sve su ovo pitanja koja se doimaju jednostavnima, ali sva ona također zahtijevaju stručnjake koji raspolažu pravom metodologijom u pristupu ovim opsežnim temama.

Zbornik otvara rad dr. sc. Vlaste Markasović iz Vinkovaca koji tematizira pjesništvo Zvonimira Stjepanovića s obzirom na bukoličke i ine šokačke topose, kako stoji u naslovu radnje. Autorica ističe pjesnikovu fascinaciju vizualnim „koja potječe iz autorskog dodira sa zavičajnim pejzažem“. U zaključku autorica iznosi stav o važnosti prostora u tumačenju autorskoga idiolektu.

U krug šokačkih pjesnika ubraja se i Ante Jakšić, o čijemu životu i djelu piše Marija Šeremešić iz Sombora. Svojim radom ona daje pregled pjesničkih tema Ante Jakšića te ističe njegovu povezanost sa zavičajem te ukorijenjenost u duhovnoj lirici.

U tematiziranju suvremenih obrazovnih praksi izdvaja se rad dr. sc. Vere Blažević Krezić s Filozofskog fakulteta u Osijeku. Svojim radom naslovljenim

„Zastupljenost slavonskoga dijalekta u visokoškolskoj nastavi hrvatskoga jezika i književnosti“ autorica podsjeća kako je „proučavanje slavonskoga dijalekta i njegovih poddijalekata: posavskoga, podravskoga i baranjskoga jednom od najvažnijih djelatnosti Katedre za hrvatsku jezičnu povijest i hrvatsku dijalektologiju Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskoga fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku“. Upoznavši čitatelje već u sažetku s ovom značajnom činjenicom autorica daje detaljan pregled svih čimbenika koji se odnose na naslovnu temu. Ona ukazuje i na važnost zavičajnoga idioma u nastavi hrvatskoga jezika.

Sonja Periškić Pejak iz Bačkog Monoštora piše o ulozi KUD-a Hrvata „Bodrog“ u očuvanju i promidžbi kulture Hrvata Šokaca u Monošturu. U svome radu ona nastoji utvrditi na koji način se prikazuje njihova tradicijska baština te kako ju čuvaju od zaborava. Važan segment kojim se rad bavi je, osim čuvanja od zaborava, i revitalizacija tradicijske baštine, što je u suvremenom dobu imperativ.

Ovakav zbornik prigoda je i mjesto za objavljivanje rezultata pojedinih istraživača čije je područje interesa npr. mjesni govor. U radu dr. sc. Ljiljanje Kolenić s Filozofskoga fakulteta u Osijeku čitamo o santovačkoj frazeologiji. Santovo je mjesto u Mađarskoj uz Dunav, blizu hrvatske i srpske granice, kako se navodi u sažetku rada. Ono što autorica iznosi kao činjenicu od koje kreće jest da je dijalekt kojim se govori u Santovu slavonski dijalekt (šokački). Autorica najprije navodi rječnike mjesnih govora koje su objavili Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata te Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj kao vrijedne prilo-

ge proučavanju mjesnih govora Hrvata izvan domovine. Riječ je o knjizi Marije Šeremešić *Bile riči – rječnik govora Monoštora, Zaboravljeni rječnik – govor golubinačkoga kraja* autora Ilije Žarkovića, te na koncu i *Rječnik govora santovačkih Hrvata* Živka Mandića. Autorica smatra kako ovi rječnici sadrže vrijedne leksikografske i leksikološke podatke, kao i to da preko riječi mjesnih govora doznajemo o načinu života, kulturnom identitetu itd.

Rad Marije Šeremešić također govori o radu jedne udruge, Udruženja građana „Urbani Šokci“ koje djeluje u Somboru. Zbornik je i objavljen u nakladi ove udruge. Autorica daje vrijedno svjedočanstvo i bilješku o desetogodišnjem aktivnom radu udruge, čija je predsjednica.

Zbornik *O Šokcima je rič* doista je opravdao svoj naziv. Iz mnogo različitih kutova promotreni su život i običaji Šokaca koji žive u Hrvatskoj, Srbiji i Mađarskoj. Kako je istaknuto u uvodniku dr. sc. Vladana Čuture, ovaj zbornik mogućnost je i za „popunjavanje praznina“ te za veću zastupljenost problema manjina u znanstvenim i kulturnim praksama.

Klara Dulčić Ševčić

Stjepan Beretić, Gábor Drobina, Josip Pekanović, *Spomenica župe Presvetog Trojstva u Somboru*, Rimokatolička župa Presveto Trojstvo – Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Sombor – Subotica, 2019., 251 str.

Vrlo aktivan nakladnički odjel Katoličkog društva „Ivan Antunović“ iz Subotice i rimokatolička župa Presvetog Trojstva u Somboru objavili su 2019. godine historiografsku spomenicu koju